

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 22. aprila 2014. god.
Br. ref.: RK561/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI34/14

Podnosilac

Durrës Shahini

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014,
od 31. januara 2014. god., i zahtev za privremenu meru**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Durrës Shahini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Kosovu Polju, zastupljen od strane g. Artan Qerkini, advokat iz advokatskog društva "Sejdiu & Qerkini" u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda Kosova od 31. januara 2014. god., koja je uručena podnosiocu zahteva istog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014, od 31. januara 2014. god. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu ovom presudom povređena prava garantovana članom 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi sprovođenje presude Vrhovnog suda (Pml. br. 26/2014 od 31. januara 2014. god.).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22 i 27 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 (3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 21. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.
7. Dana 27. februara 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI34/14, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI34/14, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.
8. Dana 27. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio da podnese Sudu: prvo rešenje o određivanju mere sudskog pritvora i sva druga rešenja. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud u vezi sa podnošenjem zahteva.
9. Dana 6. marta 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu sva tražena dokumenta.
10. Dana 24. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sud u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim i da odbije zahtev za privremenu meru.

Pregled činjenica

11. Dana 4. juna 2013. god., pretpretresni sudija je izdao nalog (PNKR. 207/2013), po kome je naloženo policiji Kosova da izvrši pretres kuća i pratećih lokala, i hapšenje podnosioca zahteva i drugih osumnjičenih, da je izvršio sledeća krivična dela: učešće ili organizovanje organizovane kriminalne grupe iz člana 283, stav 1 Krivičnog zakonika Kosova (u daljem tekstu: KZK); izdavanje lažnih čekova ili bez pokrića i neadekvatnih upotreba bankarske ili kreditne kartice, prema članu 307, stav 1 KZK; kao i neovlašćena proizvodnja, posedovanje i pokušaj prema članu 13, stav 2 i 3 Zakona za sprečavanje i suzbijanje kibernetičkog zločina br. 03/L-166.
12. Dana 11. juna 2013. god., Osnovni sud u Prištini je rešenjem PPRKR. br. 127/13 odlučio da izrekne podnosiocu zahteva meru kućnog pritvora.
13. Dana 19. juna 2013. god., Apelacioni sud je odlučio rešenjem PN1. br. 870/13 da usvoji žalbu Osnovnog tužilaštva (PP. br. 462/2013 od 11. juna 2013. god.), i preinačio je rešenje Osnovnog suda (PPRKR. br. 127/13 od 11. juna 2013. god.) zamenjujući podnosiocu zahteva meru kućnog pritvora merom sudskog pritvora.
14. Podnosilac zahteva se nalazi u sudskom pritvoru od 19. juna 2013. god.
15. Dana 9. januara 2014. god., pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini, rešenjem PPRKR. br. 127/13 odlučio je da produži sudski pritvor podnosiocu zahteva za još dva (2) meseca. Prema ovom rešenju, sudski pritvor se računa od 9. januara 2014. god., do 9. marta 2014. god.
16. U svom rešenju, Osnovni sud u Prištini, *inter alia*, zaključuje:

“[...]

... predlog Osnovnog tužilaštva u Prištini [...] za produženje mere pritvora okrivljenom [...] osnovan: Postoje okolnosti koje ukazuju na opasnost da ako se okrivljeni nađe na slobodi, mogao bi da pobegne, da se sakrije, u cilju izbegavanja krivične odgovornosti, i time bi mogao uticati na odugovlačenje krivičnog postupka, s obzirom da postoji osnovana sumnja da je okrivljeni izvršavao krivična dela za koja se predviđa teška kazna, a što još više čini opravdanim produženje pritvora. Ove okolnosti predstavljaju zakonske razloge za produženje pritvora, predviđene iz člana 187, stav 1, podstav 1.1, 1.2.1 ZKPK [Zakonika o krivičnom postupku Kosova]“.

17. Dana 14. januara 2014. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, tražeći da poništi rešenje pretpretresnog sudije (rešenje PPRKR. br. 127/13 od 9. januara 2014. god.), tako da se podnosilac zahteva brani na slobodi ili da Apelacioni sud izrekne blažu meru koja će osigurati podnosiocu zahteva prisustvo u postupku.
18. Dana 17. januara 2014. god., Apelacioni sud u Prištini, rešenjem PN1. br. 89/14, odbio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje

pretpretresnog sudije Osnovnog suda (rešenje PPRKR. br. 127/13 od 9. januara 2014. god.).

19. Apelacioni sud konstatuje:

[...]

... navodi iz žalbe ne stoje, zato što iz spisa predmeta, [...]to jest iz do sada prikupljenih dokaza, postoji osnovana sumnja da je okrivljeni uključen u izvršenje krivičnih dela za koja je osumnjičen, a time je ispunjen suštinski uslov za produženje pritvora [...].

[...]

Prema oceni ovog suda, takođe postoji pravni osnov za produženje pritvora [...] zato što se postupak nalazi u fazi istrage, s toga, njegovim puštanjem na slobodu, postoji osnovani strah da bi mogao da ometa normalan tok krivičnog postupka, utičući na ostale saizvršioce [...].

[...]

Sud takođe nalazi da postoji pravni osnov za produženje pritvora [...] zato što način i okolnosti pod kojima se sumnja da su izvršena krivična dela, zatim, težina krivičnog dela [...]predstavljaju krivična dela za koja se predviđa kumulativna novčana kazna do 250.000 evra, i kazna zatvora u trajanju od najmanje 7 godina, a koja pripadaju grupi krivičnih dela sa visokom opasnošću po društvo, [...].

[...]

Imajući u vidu gore pomenute okolnosti, ovaj sud smatra da su ostale mere predviđene iz člana 173 ZKPK-a nedovoljne za obezbeđenje prisustva okrivljenog i sprečavanje ponavljanja krivičnog dela, u cilju uspešnog vođenja krivičnog postupka, s toga je žalba branioca okrivljenog odbijena kao neosnovana [...].”

20. Dana 28. januara 2014. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, tražeći poništenje rešenja Apelacionog suda (rešenje PN1. br. 89/14 od 17. januara 2014. god.).

21. Dana 31. januara 2014. god., Vrhovni sud je presudom Pml. br. 26/2014 odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti.

22. Vrhovni sud je u svojoj presudi zaključio sledeće:

[...]

Naglašavamo da se odugovlačenje postupka od strane Državnog tužilaštva koje branilac navodi, ne može ovim vanrednim pravnim sredstvom osporiti, s obzirom da se u konkretnom slučaju krivična stvar još uvek nalazi u fazi istrage, dok se očekuje da se u narednim fazama krivičnog postupka pojasne sva pitanja koja se odnose na konkretni slučaj, i na

konkretnog okrivljenog. Takođe prema oceni ovog suda stoji pravni osnov za produženje pritvora, kako su to pravilno ocenili prvostepeni i drugostepeni sud, kao i dali dovoljno razloga o pravnom osnovu, zbog kojeg su okrivljenom produžili pritvor [...].”

Usled pomenutih okolnosti, proizilazi da su neosnovani navodi branilaca okrivljenog i u vezi sa prekidom pritvora, ili određivanjem neke druge alternativne mere [...], nedovoljno je za vođenje normalnog toka i neometanog krivičnog postupka u fazi u kojoj se nalaz krivični postupak.”

23. Na osnovu spisa predmeta, u ovoj fazi, optužnica još uvek nije izdata.

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članove 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost], 31 [Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje] Ustava i članove 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.
25. Što se tiče navodnih povreda člana 29 Ustava i člana 5 EKLJP, podnosilac zahteva naglašava da je odluka o produženju sudskog pritvora nastala kao posledica odugovlačenja postupka od strane tužioca, koji je prema podnosiocu zahteva *“...nakon pet (5) meseci, shvatio da on nije nadležan za istragu u ovom slučaju, i isti je prosledio Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo.”* U vezi sa ovom tačkom, podnosilac zahteva tvrdi da *“Apelacioni sud u svom rešenju uopšte nije ispitao navod odbrane, niti je podneo pismeno obaveštenje o razlozima hapšenja, suprotno zakonu (ZKP)”*. Podnosilac zahteva, dalje tvrdi da: *“... to što Vrhovni sud nije podneo pismeno obaveštenje podnosiocu zahteva, u kojem navodi zašto se odugovlačenje postupka ne može pripisati tužiocu, povredilo je njegovo pravo na slobodu i sigurnost, garantovano članom 29 Ustava.”*
26. U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva smatra da je Vrhovni sud povredio njegovo pravo garantovano članom 31.2 Ustava, obzirom da je *„Vrhovni sud bio obavezan da ne odobri produženje sudskog pritvora posle roka od 8-meseci, ili barem, da opravda zašto se ovo produženje ne može pripisati tužiocu.”*
27. Pored zahteva da se poništi presuda Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda od 31. januara 2014. god., podnosilac zahteva traži da Sud uvede privremenu meru koja *“... obustavlja primenu osporene presude Vrhovnog suda do donošenja odluke Ustavnog suda u ovom slučaju.”*
28. Podnosilac zahteva zaključuje tražeći od Suda da:

*„Zahtev podnosioca zahteva usvoji kao prihvatljiv;
-Imajući u vidu ozbiljne povrede prava garantovanih Ustavom, tokom krivičnog postupka i nepopravljivu štetu koju će podnosilac zahteva pretrpeti zbog produženja pritvora, donese rešenje o privremenoj meri, u skladu sa članom 27 Zakona o Ustavnom sudu i članovima 54 i 55*

Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, koje obustavlja primenu pobijene presude Vrhovnog suda, do objavljivanja presude Ustavnog suda u ovom slučaju;

- Naloži momentalno oslobađanje iz pritvora podnosioca zahteva;

- Utvrdi povredu individualnih prava podnosioca, garantovanih članovima 29 i 31 Ustava Republike Kosovo, i članovima 5 i 6 Evropske konvencije, koja je rezultat postupanja Vrhovnog suda, kojim je povredio prava podnosioca, garantovana ovim instrumentima i Zakonikom o krivičnom postupku Kosova i

-Uvede bilo koju drugu pravnu meru, koju ovaj poštovani Sud ocenjuje kao razumnu i zasnovanu na pravu“.

Prihvatljivost zahteva

29. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.

30. U tom smislu, član 113, stav 7 Ustava propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

31. Pored toga, član 49 Zakona propisuje da *„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku“.*

32. U ovom slučaju, Sud primećuje da je presuda Vrhovnog suda, PML br. 26/2014 doneta 31. januara 2014. god., i da je podnosilac zahteva podneo svoj zahtev Sudu 21. februara 2014. god.

33. Sud uzima u obzir i pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.“

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan“.

34. U svom zahtevu, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud prekršio svoje obaveze iz člana 29. (Pravo na slobodu i sigurnost) i člana 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) Ustava, kao i obaveze iz člana 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP-a uglavnom zbog toga što je odobrio produženje pritvora van roka od osam meseci.

35. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva o povredi člana 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost] Ustava propisuje:

„29.1 Svakome se garantuje pravo na slobodu i sigurnost. Niko ne može biti lišen slobode izuzev zakonom predviđenih slučajeva i na osnovu odluke nadležnog suda, i to:

[...]

(2) zbog opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo, samo onda kada se lišavanje slobode smatra neophodnim za sprečavanje vršenja krivičnog dela i samo na veoma kratak period pre suđenja, na zakonom propisan način;

[...].“

36. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da je Vrhovni sud obrazložio svoju presudu na sledeći način:

„[...]

Takođe prema oceni ovog suda stoji pravni osnov za produženje pritvora, kako su to pravilno ocenili prvostepeni i drugostepeni sud, kao i dali dovoljno razloga o pravnom osnovu, zbog kojeg su okrivljenom produžili pritvor [...].

Usled pomenutih okolnosti, proizilazi da su neosnovani navodi branilaca okrivljenog i u vezi sa prekidom pritvora, ili određivanjem neke druge alternativne mere [...], nedovoljno je za vođenje normalnog toka i neometanog krivičnog postupka u fazi“.

37. U tom smislu, Sud primećuje da su Vrhovni sud i nižestepeni sudovi obrazložili svoje odluke u pogledu produžavanja sudskog pritvora.
38. Sud, takođe, nalazi da ono što podnosilac zahteva pokreće predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.
39. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim i ukoliko bi mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
40. Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila kako procesnog tako i materijalnog prava. (Vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosioca zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).
41. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje dato u odlukama nižestepnih sudova i Vrhovnog suda, da odbije zahtev podnosioca da se brani na slobodi ili da zameni sudski pritvor alternativnom kaznom, jasno. Štaviše, Sud nalazi da postupak pred redovnim sudovima nije bio proizvoljan i nepravičan (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).
42. U stvari, na sudovima je da odluče da li je, s obzirom na okolnosti slučaja, dužina pritvora premašila razumnu granicu. Drugim rečima, sudovi imaju diskreciono pravo da odluče šta je razumno u posebnim okolnostima (Vidi, *mutatis mutandis*, Wemhoff protiv Federalne Republike Nemačke, 7 ESLJP

(ser. A) 23, 1968). U ovom slučaju, razlozi tužilaštva i sudova da opravdaju nastavljnje sudskog pritvora podnosiocu zahteva se odnosi na ozbiljnost zločina, okolnosti njegovog izvršenja, rizik da podnosilac zahteva može pobeći i ponavljanje krivičnog dela ili izvršenje sličnog krivičnog dela. Ovi razlozi se suštinski mogu pripisati složenosti predmeta, koji otežavaju ovom Sudu da utvrdi da je dužina postupaka neopravdana (vidi, *mutatis mutandis*, Boddaert protiv Belgije, zahtev br. 12919/87, usvojen 12. oktobra 1992. god., i vidi takođe slučaj KI20/13, podnosilac zahteva Rifat Osmani, rešenje o neprihvatljivosti 12. marta 2013. god.).

43. Pozivajući se na navodne povrede člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva dalje tvrdi da je Vrhovni sud povredio gore navedena prava, jer je: „*Vrhovni sud bio obavezan da ne odobri produženje sudskog pritvora posle roka od 8-meseci, ili barem, da opravda zašto se ovo produženje ne može pripisati tužiocu.*”
44. S tim u vezi, Sud želi da se pozove na značenje krivične optužbe, koju je ESLJP razradio u sudskoj praksi, koja utvrđuje da je „*zvanično obaveštenje dato pojedincu zahteva od strane nadležnog organa o tvrdnjama da je izvršio krivično delo ili neko drugo delo koje nosi implikaciju takve tvrdnje i koja takođe bitno utiče na položaj osumnjičenog*“. (Vidi, Corgliano protiv Italije, zahtev br. 8309/78, ESLJP, presuda od 10. decembra 1982. god., stav 34).
45. Sud dalje primećuje da je istražni postupak još uvek u toku i da optužnica još uvek nije izdata. Sud ne može da se složi sa tvrdnjom podnosioca zahteva u vezi sa članom 6 i stoga, Sud smatra da na osnovu okolnosti zahteva i faze postupka, član 6 EKLJP nije primenjiv, kao što to tvrdi podnosilac zahteva.
46. Na osnovu gore navedenog obrazloženja i pozivajući se na trenutnu fazu postupka, Sud smatra da zahtev podnosioca nije *prima facie* opravdan.
47. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv.

Zahtev za privremenu meru

48. Podnosilac zahteva, takođe, traži da Sud uvede i privremenu meru, odnosno da obustavi osporenu presudu Vrhovnog suda i da naloži da se podnosilac zahteva momentalno oslobodi iz sudskog pritvora.
49. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da je to neophodno: „*obzirom na ozbiljne povrede ustavnih prava tokom krivičnog postupka i na nepopravljivu štetu koju bi produženje pritvora podnosioca zahteva moglo da izazove*“.
50. Kako bi Sud dozvolio privremenu meru u skladu sa pravilom 55 (4) Poslovnika, treba da utvrdi da:

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

[...]

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva”.

51. Kao što je gore zaključeno, zahtev je neprihvatljiv i stoga, ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Iz tih razloga, zahtev za privremenu meru je odbijen.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27 Zakona i pravilom 36 (2) a) i 55 (4) Poslovnika, 24. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Prof. dr Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani